

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 95 1 П 004290 17 Рев
Бања Лука, 08.03.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Фонд...Т., против тужених 1. М.Д.М. д.о.о. Н, кога заступа пуномоћник Б.К., адвокат из Ч., М.С. Н., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Требињу број 95 1 П 004290 16 Гж од 07.03.2017. године, на сједници одржаној дана 08.03.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Требињу - Одјељење у Невесињу број 95 1 П 004290 13 П од 28.03.2016. године одбијен је захтјев тужитеља да се тужени солидарно обавезу да му, на име накнаде штете по основу исплаћених пензија туженом М.С. (у даљем тексту: друготужени) у периоду 14.09.2007. до 31.05.2015. године, исплате износ од 29.262,93 КМ, са законском затезном каматом почев од исплате сваког појединачног мјесечног износа пензије, односно од 10-ог у мјесецу за претходни мјесецу па до исплате, као и да будуће исплате пензија у износу од 244,00 КМ које ће тужитељ исплаћивати друготуженом почев од 01.06.2015. године као и након окончања овог поступка снесе солидарно (будућа штета) или да тужитељу исплате једнократни новчани износ од 96.176,47 КМ, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате. Тужитељ је обавезан да туженом М.Д.М. д.о.о. Н. (у даљем тексту: првотужени) надокнади трошкове парничног поступка у износу од 2.890,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 95 1 П 004290 16 Гж од 07.03.2017. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права са приједлом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију друготужени предлаже да се изјављена ревизија одбије као неоснована, док првотужени није дао одговор на ревизију.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезу да му солидарно надокнаде штету, по основу исплаћених пензија друготуженом у периоду од 14.09.2007. године до 31.05.2015. године, у износу од 29.262,93 КМ, као и на име накнаде будућих износа пензија почев од 01.06.2015. године у мјесечном износу од 244,21 КМ или у једнократном новчаном износу од 96.176,47 КМ.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је рјешењем тужитеља – Одјељења за оцјењивање радне способности број ОРС ... од ... г. код друготуженог утврђена инвалидност, односно губитак радне способности због повреде на раду задобијене дана 22.05.2006. године; да је друготуженом тог дана на градилишту првотуженог (као послодавца), док се налазио на раду, пала даска на главу, при чему није користио заштитну опрему (шљем); да је друготуженом рјешењем тужитеља број ЛБО ... од ... г. признато право на инвалидску пензију почев од 14.09.2007. године у износу од 143,48 КМ мјесечно; да је у другој парници, пресудом Основног суда у Требињу – Одјељење у Невесињу број 095-1-П-07-000113 од 20.10.2009. године (дјелимично преиначена пресудом Окружног суда у Требињу број 15 0 П 000299 10 Гж од 11.11.2010. године), по тужби друготуженог (тужитељ у тој парници) првотужени обавезан да му надокнади нематеријалну штету и то: на име душевних болова због умањења животне активности у износу од 12.500,00 КМ, на име претрпљених физичких болова у износу од 3.000,00 КМ и на име претрпљеног страха у износу од 2.000,00 КМ; да је у тој парници утврђено да је оштећени (друготужени из ове парнице) допринио настанку штете у проценту од 50%, јер није носио заштитну опрему; да је предметна тужба суду поднесена дана 17.05.2013. године.

Имајући у виду наведено чињенично утврђење, те цијенећи да је истакнути приговор тужених о застари потраживања основан, у смислу одредбе члана 168. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник Републике Српске", број 134/119, 82/13 и 103/15) и одредбе члана 376. став 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и "Службени гласник Републике Српске", број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04 – у даљем тексту: ЗОО), првостепени суд је из тог разлога одбио захтјев тужитеља за накнаду штете за период од 14.09.2007. до 31.05.2015. године. Налазећи да захтјев за исплату будуће штете (исплате мјесечног износа у висини пензије од 244,21 КМ) није доспио, јер да се само може налагати чинида која је доспјела до закључења главне расправе, позивом на одредбу члана 177. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), првостепени суд је захтјев тужитеља и у овом дијелу одбио.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је прихватио наведена чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда о застари потраживања, слиједом чега је изјављену жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио.

Нижестепеним одлукама захтјев тужитеља је правилно одбијен.

Одредбом члана 221. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник Републике Српске", број 106/05 – пречишћени текст, 20/07, 113/07, 33/08, даље: ЗПИО) прописано је да Фонд ПИО има право на накнаду штете нанесене од лица које проузрокује инвалидност, тјелесно оштећење или смрт осигураника (став 1.). За штету коју је, у случајевима из става 1. овог члана, проузроковао радник у радном односу у вези са радом, одговара послодавац код којег се радник који је

проузроковао штету налази у радном односу (став 2.). Фонд има право на накнаду штете у случајевима из става 1. овог члана и непосредно од радника ако је радник штету проузроковао намјерно или из крајње непажње (став 3.). Према одредби члана 222. истог закона Фонд има право на накнаду штете нанесене Фонду од послодавца и у случају ако су инвалидност и смрт осигураника настали због тога што нису биле спроведене мјере заштите на раду или што нису извршене мјере за заштиту грађана.

Предметни захтјев тужитеља има карактер захтјева за накнаду штете која је за тужитеља настала исплатом на терет средстава пензијског и инвалидског осигурања, у смислу наведених законских одредаба, с обзиром да тужитељ у тужби наводи да је означена штета за тужитеља настала усљед непридржавања мјера заштите на раду од стране тужених.

Оба тужена су, у одговору на тужбу, између осталог истакли и приговор застаре потраживања.

Према одредби члана 226. став 1. ЗПИО потраживање накнаде штете према одредбама овог закона застарјевају истеком рокова утврђених прописима о облигационим односима. Сагласно ставу 2. тачка 3. исте законске одредбе, рокови застарјелости потраживања накнаде штете у случајевима из члана 221. и 222. почињу тећи од дана када је у управном поступку постало извршно рјешење којим је осигуранiku признато право на примање из пензијског и инвалидског осигурања. Произлази, да је овом законском одредбом, као *lex specialis*, у односу на одредбе ЗОО, прописан почетак застарног рока (чије трајање остаје утврђено одредбама ЗОО) у парницама за накнаду штете по наведеним законским основима (од дана извршности рјешења о признавању права из пензијског и инвалидског осигурања).

У конкретном случају, према утврђењу нижестепених судова, рјешење којим је друготуженом признато право на инвалидску пензију је постало извршно дана 19.03.2008. године. Примјеном одредбе члана 376. ЗОО и одредбе члана 226. став 2. тачка 3. ЗПИО, произлази да је тужитељ предметну тужбу за накнаду штете суду требао поднијети најкасније до 19.03.2011. године, што значи да је до дана подношења предметне тужбе (17.05.2013. године) прошао субјективни и објективни застарни рок прописан одредбом члана 376. ЗОО. Тиме је правилан закључак нижестепених судова да је предметно потраживање накнаде штете у застари.

Не могу се прихватити ревизиони наводи да је код оцјене истакнутог приговора застаре требало примјенити одредбу члана 372. ЗОО и да цјелокупно потраживање у односу на спорни период није у застари, јер се у овој правној ствари не ради о захтјеву за исплату повремених давања, већ о захтјеву за накнаду штете која је настала исплатом мјесечних износа инвалидске пензије, које право, према већ реченом, застарјева на специфичан начин у року прописаном одредбом члана 376. ЗОО, с тим да застарни рок почиње тећи од дана извршности рјешења којим је признато право на исплату инвалидске пензије (члан 226. став 2. тачка 3. ЗПИО).

Поред тога, кад се не би прихватио као правилан предњи став овога суда, те кад би се узело да се ради о потраживању повремених давања која доспијевају сваког мјесеца од дана исплате пензије, с обзиром да је најстарији износ инвалидске пензије из септембра 2007. године, до подношења предметне тужбе (17.05.2013. године), је дошло до застаре самог права (члан 373. став 1. ЗОО).

Према томе, усљед наступања застаре, захтјев тужитеља је правилно одбијен (члан 360. ЗОО). Тиме су даљи ревизиони наводи којима се тужитељ бави основном односно одговорношћу тужених за насталу штету ирелевантни.

Сагласно изложеном, изјављена ревизија је одбијена, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић